

Motion till riksdagen 2023/24:2416

av Cecilia Engström (KD)

Införande av särskilda ungdomsdomstolar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn om att inrätta särskilda ungdomsdomstolar, gärna som en del i nuvarande tingsrätter, som prövar brottmålet oavsett den unges ålder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Svenskt rättsväsende har idag en tudelad handläggning av ärenden avseende unga brottsmisstänkta. Unga under 15 år är inte straffmyndiga och kan därför inte åtalas för brott oavsett brottets svårighetsgrad. Vid misstanke om brott överlämnas ärendet till socialtjänsten för fortsatt handläggning. Den tvångsåtgärd som då kan komma ifråga är ytterst omhändertagande med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Socialtjänsten tar i dessa fall beslut som sedan prövas av förvaltningsrätten.

Unga brottsmisstänkta mellan 15 och 18 år kan bli föremål för förundersökning och åtal och deras sak prövas i tingsrätten i första instans. Handläggningen av dessa brottmål följer särskilda regler om skyndsamhet. Frihetsberövande i form av anhållande och häktning förekommer endast i ärenden som rör misstanke om mycket grova brott.

Under senare tid har det i ett antal ärenden uppstått tveksamheter kring gärningspersonens ålder, vilket i sig väcker frågor kring den fortsatta handläggningen. Likaså förekommer fall med minderåriga gärningspersoner som inte får rättslig prövning, något som är rättsosäkert.

Den nuvarande uppdelningen mellan tingsrätt och förvaltningsrätt är olycklig av flera skäl. En bärande tanke vad gäller handläggningen av unga kriminella är att den ska ske skyndsamt och att det för den unge ska finnas en tydlig koppling mellan gärning och påföljd. Rättsväsendet lever idag inte upp till kraven i det avseendet. Därför bör det göras en översyn av om särskilda ungdomsdomstolar ska inrättas, gärna som en del i

nuvarande tingsrätter. Likaså är uppdelningen mellan brottmålsdomstol och förvaltningsrätt problematisk och bör därför ses över.

Cecilia Engström (KD)